

6. firkant,
Fildemands gt. 31,
Oslo

NORSK SCHAKBLAD

Nr. 2-3
Mai - Juni 1929
10. årg.

Arnsch

Sølvhåndverk siden 1856
OSLO - STORGT. 9

NYE TING I VÅRT NYE LOKALE - FRA EGET VERKSTED
SØLVGJENSTANDE - SMYKKER - EMALJE - PLET - SKE-
ARTIKLER - NEDSATTE PRISER - UTKAST OG FORSLAG TIL
GAVER LEVERES - UTVALG - SENDES OVER HELE LANDET

Rolf Henriksen

Telefon 11 665 Karl Johansgt. 14

Schakspill

Johann R. Brandt

Rosenkrantzgt. 18^{II} Telf. 11 301.

Librairie - Française

Bok- og Papirhandel.

Særdeles billige priser!

Hotel Boulevard

Tordenskjoldsgt. 1 - til Stortingsgt. - Oslo

Centralt beliggende med utsikt over Studentertunden
og Karl Johan. Centralvarme — elevator.

Ny innehaver: Carl Hagman.

St. Olav Thune

Karl Johansgate

JOHANSEN & HIELSEN
OSLO

TANNLÆGE
R. HELSING

Grænsen 13^{II} — Telf. 16411

Abonnementene skriver om 1ste nummer:

«Begeistret og helt lykkelig for at vi igjen har fått et Norsk Schakblad.»

H. Christiansen,
Moss.

«Det utkomne nummer var meget godt, bedre enn nogensinde før.»

Birger Restad,
Lillehammer.

«Det var et overdådig forlangende at alle de 50 000 Norges sjakkspillere skal være med. Men de burde jo støtte det. Det er dessverre en hel del gauker blandt dem, som legger sine egg i andre reder.»

Hans Berg,
Steinkjær.

«Aprilnummeret virker forfriskende med sitt gedigne og allsidige innhold.»

A. Gulbrandsen,
Moss.

NORSK SCHAKBLAD - BOKS 804
OSLO

Abonnement kr. 5,00 pr. år.

SJAKK

Vårt store lager av sjakkmateriell og sjakkliteratur anbefales til alle interesserte.

Internasjonale sjakkbrikker i 6 størrelser: Polerte fra kr. 3,50 til 11,00, lakerte fra kr. 4,00 til 12,00, lakerte med bly og filt fra kr. 8,00 til 17,00, sjakkbrikker av ben fra kr. 15,00 til 21,00. Reisesjakkspill av ben og tre i mange sorter. Pris fra 4,50 til 17,00. — Sjakkbrett av voksduk tre størrelser 2,35 til 3,25, papp 1,00 til 1,75 ennvidere av kork og med glassplater. — Prisliste over sjakkbrikker, bretter o.s.v. samt katalog over sjakkliteratur sendes på forlangende.

N. W. DAMM & SØN Øvre Slots gt. 6.

NORSK SCHAKBLAD

ORGAN FOR NORSK SCHAKFORBUND

Ansvarlige redaktører:
R. Abrahamsen - T. Halvorsen - Storm Herseth

Nr. 2—5

Mai—juni 1929

10. årg.

Landskampen pr. telegraf
Island—Norge.

Den telegrafiske landskamp mellom Island og Norge spiltes etter programmet den 21. april. For anledningen var Norsk Arbeidslederforbunds lokaler leiet.

Norsk Schakforbund hadde forespurt flere av våre eldre spillere, bl. a. de norgesmestre der ennå er aktive, om de kunde spille, men av forskjellige grunner kunde disse ikke delta.

Resultatet blev at forbundet satte op et lag av yngre Oslo-spillere. Da også Island bare stilte op Reykjavik-spillere, fikk matchen nærmest karakteren av en bykamp.

Lagene fikk følgende sammensetning:

Norge:

Storm Herseth, Oslo Schakselskap,
E. Myhre, Arb. Schakklub Odin.
G. Marthinsen, Schakkl. «Stjernen».
S. Helmers, Oslo Schakselskap,
J. Saurén, —>—
O. M. Olsen, Arb. Schakklub Odin.

Island:

Eggert Gilfer,
Asmundur Asgeirsson,
Jon Gudmundsson,
Einar Thorvaldsson,
Brynjolfur Stefansson,
Sigurdur Jonsson.

J. Tostrup

Etabl. 1852 — Oslo

Verksteder for arbeide i guld og sølv.
Ske-artikler i over 30 mønstre.

Kl. 10 begynte kampen efterat Skáksamband Islands og Norsk Schakforbund hadde utvekslet hilsener.

Spillerne var plasert i et eget rum, hvor ingen uvedkomne fikk slippe inn. I den store sal var der imidlertid opstilt demonstrasjonsbrett, så de interesserte stadig blev holdt a jour med stillingene.

Partiene var tildels meget livlige og publikum fulgte spent med. Især vakte Myhres elegante offerspill interesse.

Betenkningstiden var 20 trekk i timen.

Som før meddelt hadde man egen telefonlinje fra spillelokalet til «Rundemanden» radiostasjon i Bergen. Derfra blev trekkene telegrafert videre til Reykjavik.

Det viste sig at trekkformidlingen og telegraferingen tok for lang tid, så da partiene blev avbrudt efter 10 timers spill (fra kl. 10 til 20) var kun et parti ferdigspilt, idet partiet O. M. Olsen—Sigurdur Jonsson blev remis. Man må regne med at mens spillet tok ca. 4½ time har trekkformidlingen tatt ca. 5½ time.

De fem partistillinger er oversendt Sveriges Schackförbund til avdømmelse. Det ene parti Myhre—Asgeirsson må dog regnes for avgjort da sort (Asgeirsson) ikke kan undgå matt. De øvrige partistillinger kan vi ikke uttale oss om før Sveriges Schackförbunds döm er falt. Det sannsynlige resultat er at matchen blir uavgjort.

«Tidens Tegn» viste sin interesse ved å bære omkostningene ved telefoning og telegrafering på den norske side.

Kampleder i Oslo var forbundets president O. Smedal og i Reykjavik Islands Schakforbunds president Pjetur Zophoniason. Islands representant i Oslo var N. M. Nielsen, og Norges representant i Reykjavik var Arne Knutsen.

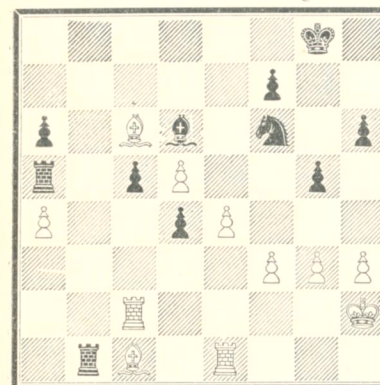
Matchen var et meget interessant eksperiment som dog ikke frister til gjentagelse, på grunn av den lange tid trekkformidlingen tar.

De fem partistillinger

som er sendt Sveriges
Schackförbund til
avdømmelse.

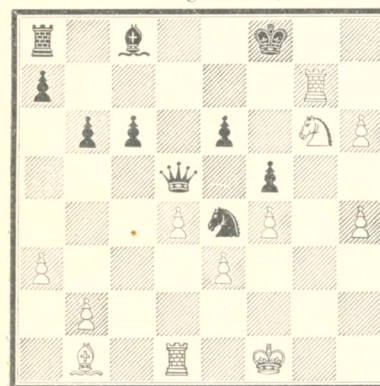

Storm Herseth, Norge.

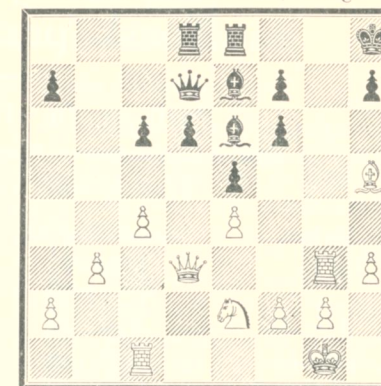
Eggert Gilfer, Island.
Sort i trekket.

Asmundur Asgeirsson, Island.

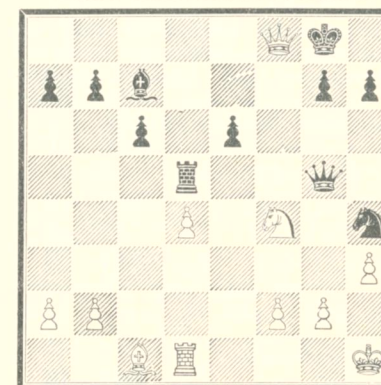
E. Myhre, Norge.
Sort i trekket.

Gustav Marthinsen, Norge.

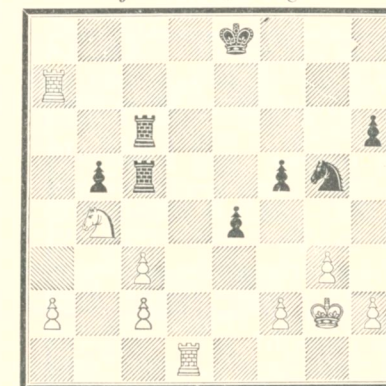
Jon Gudmundsson, Island.
Hvit i trekket.

Einar Thorvaldsson, Island.

S. Helmers, Norge.
Sort i trekket.

J. Saurén, Norge.

Brynjolfur Stefansson, Island.
Sort i trekket.

Norsk partiavdeling.

Parti nr. 10. Dronninggambit.

Spilt i landskampen Norge—Island 21. april 1929.

Anmerkninger av R. Abrahamsen.

E. Myhre, Oslo.	Asmundur As- geirsson, Reykjavik.
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c5	d7—d5
4. Lc1—g5	Sb8—d7
5. e2—e5	c7—c6
6. a2—a5	—

Dette trekk blev først spilt av Capablanca i kampen om verdensmesterskapet 1927. Trekket hindrer sort i å komme inn i den kjente Cambridge—Springs variant.

6. — Lf8—e7
7. Sg1—f5 0—0
8. Dd1—c2 Tf8—e8
9. Ta1—d1 d5×c4
10. Lf1×c4 Sf6—d5
B7—b5 gir ikke sort tilfredsstillende spill, f. eks. 10. — b7—b5, 11. Lc4—d5, a7—a6, 12. Sf5—e5 og hvit vinner en bonde.

11. Sc5—e4 Sd7—f8
Her kommer f7—f5 også i betraktning, f. eks. 11. — f7—f5, 12. Lg5×e7, Dd8×e7, 13. Se4—c5, Sd7—f6 og sort står utmerket.
12. Lg5×e7 Dd8×e7
13. Lc4—a2 h7—h6

Hvit har nu et godt, fritt spill, og stillingen innbyr til angrep på kongefløien.

14. h2—h4 Sd5—f6
15. Se4×f6 De7×f6
16. Sf5—e5 Sf8—d7
17. f2—f4 Df6—d8

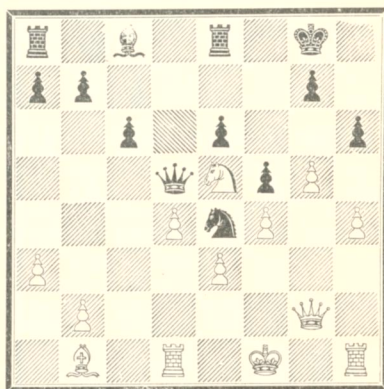
Teksttrekket virker planløst, men sort står nu meget trykket og er i forlegenhet for gode trekk.

18. La2—b1 f7—f5
19. g2—g4 Sd7—f6
20. g4—g5 Sf6—e4
21. Dc2—g2! —

Hvit har hele tiden spilt utmerket. Partiet er tapt for sort, men nu går han også villig i den felle som hvit har oppstillet, som partiets videre forløp viser.

21. — Dd8—a5†
22. Ke1—f1 Da5—d5

Stilling etter sorts 22. trekk:

23. g5×h6 Te8—e7

Den tilsynelatende kvalitetsgevinst 23. — Se4—g5† strander på 24. Dg2×g5, Dd5×h1†, 25. Kf1—f2 og sort mister dronningen da matt-trusselen D×g7 må pareres.

24. Th1—g1 b7—b6
25. Dg2×g7†!! Te7×g7
26. Tg1×g7† Kg8—f8
27. Se5—g6† —

Her blev partiet avbrudt, men sort kan ikke forhindre at hvits h-bonde går op til dronning og dermed setter matt.

Efter 27. — Kf8—e8 følger 28. h6—h7. Hvis nu 28. — Lc8—a6†, 29. Kf1—g1 og hvis 28. — Se4—g5, 29. Kf1—f2, Sg5—e4†, 30. L×S og vinner, og 28. — Sd2† så 29. Kg1 o.s.v.

Parti nr. 11. Italiensk parti.

Spilt i landskampen Norge—Island 21. april 1929.

Anmerkninger ved Storm Herseth.

S. Helmers,
Oslo.

Einar Thorvald-
sen, Island.

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f5 Sb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5
4. 0—0 —
I almindelighet spilles her 4. c3.
4. — Sg8—f6
5. c2—c5 —

I denne stilling anser man dette trekk for risikabelt for hvit p. gr. a. 5. — Sf6×e4. Der kunde følge 6. d4, e×d4, 7. Te1; d5 og sort kan hevde sin merbonde og ride stormen av.

5. — d7—d6
6. d2—d4 e5×d4
7. c5×d4 Lc5—b6

Herved er fremkommet en normalvariant i italiensk parti.

8. h2—h5 0—0
9. Sb1—c5 Sf6×e4!

Hvit kan vanskelig forhindre denne forenklingsmanøver. Om 9. Lg5 så 9. — h6 og 10. Lh4 strander nu på 10. — g5, da offervariant 11. S×g5 12. Lg5 ikke fører frem.

Fremstøtet 9. d5 vilde dog være å foretrekke.

Sort har valget mellom 9. — Se7, Se5 og Sa5.

På 9. — Se7 beholder hvit en større bevegelsesfrihet, men har til gjengjeld en svakhet i stillingen e4 og d5 samt Lc4 som ikke virker med.

På 9. — Se5 kan følge 10. S×e5, d×e5 11. Sc5 med god stilling for hvit og etter 9. — Sa5, 10. Ld5, c5, 11. d×c5 løser den sorte stilling i centrum og skaffer sort en svak d-bonde.

10. Sc5×e4 d6—d5
11. Lc4×d5 —

Noget bedre var her først 11. Lg5 der kunde føre til noget lignende varianter som i partiet, f. eks. 11. — Dd7, 12. L×d5 D×d5, 13. Sc5 osv., men med løper tempo, hvorfor fremstøt med d-bonden med fordel kunde spilles.

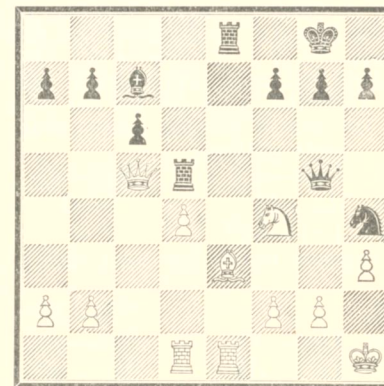
Forsøker sort å undvike varianten ved 11. — f6 blir 12. Lb5 ubehagelig, f. eks. 12. — Kh8 (12. — Sa5? 13. Le5) 13. S×f6 g×f6, 14. Lh6 osv.

11. — Dd8×d5
12. Se4—c5 Dd5—d6
13. Lc1—e5 Lc8—f5
14. Dd1—d2 Ta8—d8
15. Tf1—d1 Tf8—e8
16. Ta1—c1 Dd6—g6
17. Sf5—h4 Dg6—h5
18. Sh4×f5 Dh5×f5
19. Sc5—e2 Df5—e4

Sort er tydelig i fordel. Hvits isolerte d-bonde såvelsom kongefløien er svak. Den taktisk riktige manøver av sort gir sig da selv: Først forsterkning av angrepet på d-bonden med tårnfordobling i d-linjen og så kongegang. Sort fraviker denne linje og spiller istedenfor straks på et lovende kongegang.

20. Dd2—c5 —
På 20. Sg5 følger Dd5.
20. — Sc6—e7
21. Se2—g5 De4—e6
22. Dc5—a5 c7—c6
23. Td1—e1 De6—d5
24. Tc1—d1 Se7—g6

Stilling etter sorts 28. trekk:

25. Sg5—e2 Sg6—h4
26. Se2—f4 Dd5—g5
27. Kg1—h1 —

Hvit må holde sig adgangen åpen til å spille g5 uten å forhindres av trusselen Sf5, sterkere var imidlertid 27. Kf1.

27. — Lb6—c7
28. Da5—c5 —

Innebærer en liten felle som sort overser.

Parti nr. 12. Wiener parti.

Korrespondanceparti spilt 1927—28.

Anmerkninger av Carl Olsen.

Thv. Modahl, Carl Olsen,
Bergen. Langesund.

1. e2—e4 e7—e5
2. Sb1—c5 Sb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5

Det almindelig benyttede trekk i denne stilling er Sg8—f6. Teksttrekket fører imidlertid til et morsomt og for begge parter chanse-rikt spill.

4. Dd1—g4 —

I betraktning kommer også d2—d5 og Sg1—f5. Teksttrekket gir hvit gode angrepschanser, men koster et tempo.

4. — g7—g6

4. — Df6 er ikke godt. Et parti Mieses—Tschigorin spilt i 1906 fikk følgende fortsettelse: 4. — Df6, 5. Sd5, D×f2†, 6. Kd1, Kf8, 7. Sh5, Dd4, 8. d5, d6, 9. Dh4, L×h5, 10. D×h5, Sa5, 11. Tf1! S×c4, 12. Dd7! f6, 15. S×f6! Df2, 14. T×f2, L×f2, 15. Sh5 oppgitt.

Med teksttrekket svekker sort sin kongefløi, men det tar for lang tid for hvit å utnytte denne svakhet i sorts stilling.

5. Dg4—g5 Sg8—f6
6. d2—d5 0—0

7. Lc1—h6? —
Loperen burde her vært spilt til g5.

7. — Sf6—h5

8. Dg5—f5 Sc6—d4

9. Df5—d1 Sh5—g7

10. h2—h4 c7—c6

28. — Td8—d5

29. Le5—c1! Te8—e6?

På 29. Tf8 kunde fulgt en lignende vending som i partiet 50. D×f8, 51. Se6†, f7×e6, 52. L×g5, T×g5 osv. Derimot vilde f. eks. 29. Te8—d8 gitt sort avgjørende gevinststilling, f. eks. 50. De7, D×e7, 51. T×e7, L×f5, 52. Td—e1 osv.

50. Te1×e6 f7×e6

51. Dc5—f8†!

Her blev partiet avbrutt.

Hindrer Sd5 og forbereder fremstøtet b5.

11. a2—a5 b7—b5

12. Lc4—a2 d7—d6

15. h4—h5 —

Hvit stormer på for om mulig å få et avgjørende angrep. Sort finner dog de riktige forsvarstrekk.

15. — Lc8—e6

14. Dd1—d2 Dd8—d7

Hvit truet 15. L×g7, K×g7, 16. h5×g6 og vinner.

15. h5×g6 —

Åpner dermed en angrepslinje for sort. Å foretrekke var Sge2.

15. — f7×g6

16. La2×e6† Sd4×e6

Hvis 16. — D×e6, så 17. L×g7, K×g7, 18. Dh6† og hvit får et sterkt angrep.

17. Sg1—h5 b5—b4

Hindrer 0—0—0, da den åpne b-linje vil gi sort gode angrepsmuligheter.

18. a5×b4 Lc5×b4

19. 0—0 Se6—d4

20. f2—f4 —

Sort truet Sf5†.

20. — Dd7—g4

21. Kg1—h2 e5×f4

22. Lh6×g7 —

På L×f4 vilde Sh5 fulgt.

22. — Kg8×g7

25. Tf1×f4 Tf8×f4

Opgitt.

Hvit kan ikke undgå bondetap, da på S×f4 følger Sd4×c2.

Parti nr. 13. Dronninggambit.

Spilt i Larvik april 1929.

Anmerkninger av Storm Herseth.

A. Børresen
og R. Hobæk.

1. d2—d4

2. c2—c4

5. c4×d5

4. e2—e4

5. Sb1—c5

6. Lc1—g5

7. Sg1—f5

8. Lf1—d5

9. h2—h4

G. Bregaard
og G. Waale.

d7—d5

Sg8—f6

Sf6×d5

Sd5—f6

e7—e6

Lf8—e7

0—0

c7—c6

Dd8—b6?

ke avlastning av stillingen gjennom officersavbytte med f. eks. Se8.

10. e4—e5! Db6×b2

11. 0—0 Db2×c5

12. e5×f6 g7×f6

15. Lg5—h6 Tf8—d8

14. Sf5—e5 Dc5×d4

Naturligvis kan springeren ikke slåes, da mattangrep truer.

15. Dd1—h5 f6×e5

16. Ld5×h7 Kg8—h8

Løperofferet er heller ikke tiltalende å motta, da hvit foruten å spille på dronninggevinst med Le5† også kan fortsette angrepet med 17. Lg5†, Kg7, 18. Dh6† Kg8, 19. L×e7 Df4, 20. Lg5, Df5, 21. L×d8 osv.

17. Dh5×f7 e5—e4

18. Lh7—g6 Opgitt.

Parti nr. 14. Zukertort—Réti system.

Spilt i Oslo Schakselskaps høstturnering 10. novbr. 1926.

A. M. Erichsen.

1. c2—c4

2. Sb1—c5

5. g2—g5

4. Lf1—g2

5. f2—f4

6. f4×e5

7. Sg1—f5

8. 0—0

G. Christiansen.

g7—g6

c7—c5

Lf8—g7

Sb8—c6

e7—e5

Sc6×e5

Se5×c4

Sc4—b6

På 8. — Se7 kan følge 9. d5, Se5 (hvis 9. — Sb6, 10. Sb5, 0—0, 11. Lf4! o.s.v.) 10. S×e5, L×e5, 11. Lh6, Sf5, 12. Dd2 og hvits stillingsfordel opveier den ofrede bonde.

9. d2—d4

c5×d4

10. Sc5—b5! d7—d6

11. Lc1—f4 Sb6—d5

12. Sb5×d6† Ke8—e7

15. Sf5—g5 Sd5×f4

14. Sg5×f7 Dd8—b6

15. Tf1×f4 Lc8—e6

16. Dd1—d5! Sg8—f6

17. Dd5—a5 Db6—a6

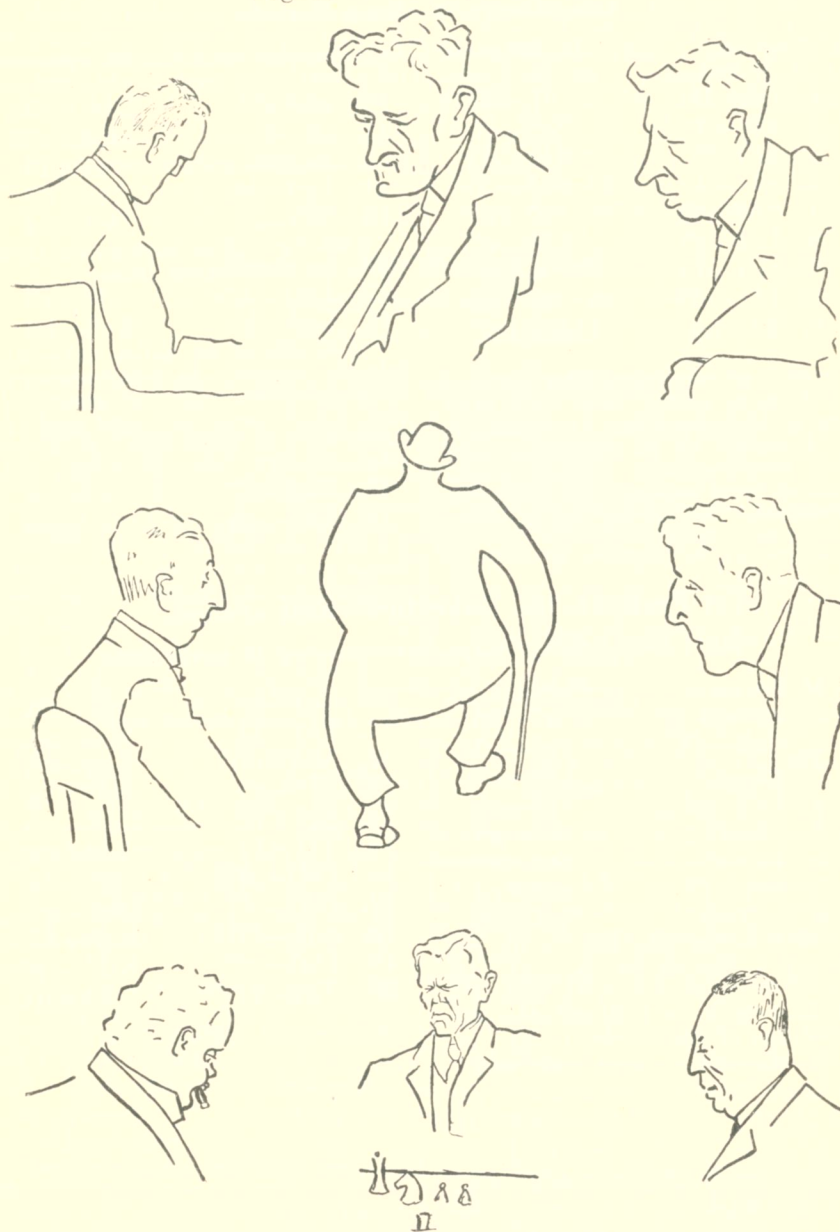
18. Sd6—f5† Ke7—d7

19. Da5—e7† Kd7—c8

20. Ta1—c1† Opgitt.

Kjente norske spillere.

Tegnet av A. M. Erichsen.

Jokstad, Bergen. Endresen, Bergen. Gulliksen, Stabekk.
Høyer, Ski. N. M. Nielsen, Oslo. Bie, Rjukan.
Bay, Oslo. A. M. Erichsen, Oslo. Sig. Lund, Oslo.

Utenlandsk partiavdeling.

Parti nr. 15. Hollandsk parti.

Spilt i den internasjonale mesterturnering i Hastings, september 1922.

Anmerkninger av Dr. A. Aljechin i «Meine besten Partien».

E. Bogoljubow. A. Aljechin.

1. d2—d4 f7—f5

En dristig åpning som jeg kun anvender i ekstraordinære tilfeller. I dette parti måtte jeg for å få chanser til første premie spille på gevinst, mens min motstander for å få tredje premie kunde nøie sig med remis.

2. c2—c4 Sg8—f6

3. g2—g5 —

I hollandsk parti er det bedre for hvit å fianchettere før c4 spilles, da sort ellers kan bytte av sin i denne åpning vanskelig anvendbare kongeløper.

3. — e7—e6

4. Lf1—g2 Lf8—b4†

5. Lc1—d2 Lb4×d2†

6. Sb1×d2 —

Bedre var det å slå med dronningen for senere å kunne spille Sb1—c5.

6. — Sb8—c6

7. Sg1—f3 0—0

8. 0—0 d7—d6

9. Dd1—b5 —

Denne manøver forhindrer ikke sort i å gjennomføre sin plan, men det er imidlertid allerede vanskelig for hvit å finne en god fortsettelse.

9. — Kg8—h8

Hvis 11. d4×e5 så d6×e5, 12. Sf5×e5?, Sc6×e5, 13. Dc5×e5, Dd8×d2 osv.

11. — a7—a5!

Som det snart viser sig, er det meget viktig foreløbig å forhindre b2—b4.

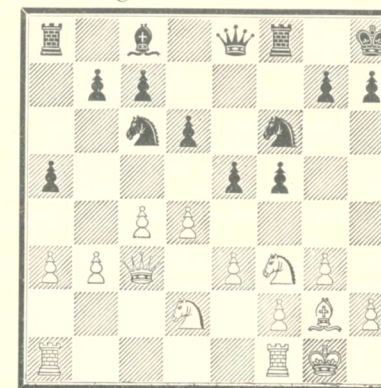
12. b2—b5 —

Ikke 12. a2—a5 på grunn av a5—a4!

12. — Dd8—e8!

15. a2—a5 —

Stilling etter hvits 15. trekk:

15. — De8—h5

Nu går sort over til angrep. Hvit kan hverken spille 14. d4×e5, d6×e5, 15. Sf5×e5, Sc6×e5, 16. Dc5×e5 på grunn av Sf6—g4 og vinner eller 14. b5—b4?, e5—e4, 15. Sf5—e1, a5×b4 osv.

14. h2—h4 —

Et godt forsvarstrekk, der gir springeren på f5 et tilbaketogsfelt og fornyer trusselen d4×e5.

14. — Sf6—g4

15. Sf5—g5 —

Ved å fordrive sorts springer med f5, svekker hvit yderligere sin bondestilling. 15. b5—b4 vilde vært bedre enn teksttrekket.

15. — Lc8—d7

16. f2—f5 —

Hvis 16. Lg2×c6, så 16. — Ld7×c6, 17. f2—f3, e5×d4!, 18. f5×g4, d4×c5, 19. g4×h5, c5×d2 til fordel for sort.

16. — Sg4—f6

17. f5—f4 —

Er nødvendig på grunn av trusselen f5—f4.

17. — e5—e4

18. Tf1—d1 —

For å kunne dekke bonden g5 med Sd2-f1 i tilfelle den blir truet ved Dg4 og Sh5. 18. d4-d5 gav dog hvit større forsvarshanser.

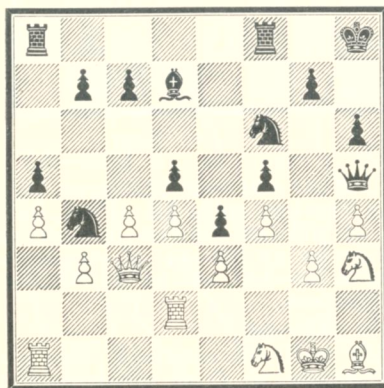
18. — h7-h6
19. Sg5-h5 d6-d5!

Med dette trekk tilintetgjør sort alle motchanser i centrum og går uventet over til angrep på dronningfløien.

20. Sd2-f1 Sc6-e7
Truer 21. — a5-a4!
21. a5-a4 Se7-c6!
22. Td1-d2 Sc6-b4
25. Lg2-h1 —

Den omstendighet at hvit må ta tilflukt til en sådan manøver for om mulig å befeste sin kongefløy, beviser hvor vanskelig stillingen er.

Stilling etter hvits 25. trekk.

25. — Dh5-e8!

Et meget sterkt trekk, som bringer sort nye fordeler, enten besittelsen av feltet d5 etter c4xd5, eller åpning av linjene på dronningfløien ved b7-b6 etter c4-c5 osv. eller endelig bondegevinst som i partiet.

24. Td2-g2 —

Hvit vil forsøke å få spilt g5-g4, men selv denne lille chance er ugjennemførlig.

24. — d5xc4
25. b5xc4 Ld7xa4
26. Sh5-f2 La4-d7
27. Sf1-d2 b7-b5!

Kampen om centrum fører nu til meget originale situasjoner.

28. Sf2-d1 Sb4-d3!

Forbereder den følgende kombinasjon. Dårlig er 28. — b5xc4, da den hvite springer i dette tilfelle kan sette sig fast på e5.

29. Ta1xa5 —
Hvis 29. c4xb5, så Ld7xb5, 30. Ta1xa5, Sf6-d5, 31. Dc5-a5, Ta8xa5, 32. Da5xa5, De8-c6 med sterkt angrep.

29. — b5-b4!
30. Ta5xa8 —

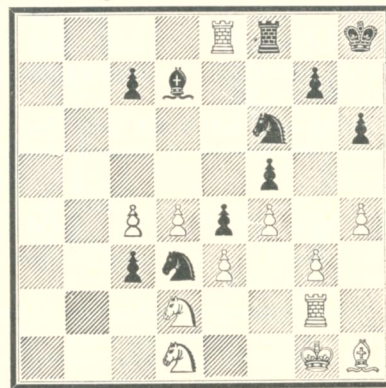
Hvis 30. Dc5-a1, så Ta8xa5, 31. Da1xa5, De8-a8! 32. Da5xa8, Tf8xa8 og det sorte tårns inntrengen i den fiendtlige leir kan ikke undgås.

30. — b4xc5!

Som det vil vise sig er denne fortssettelse meget sterkere enn 30. — De8xa8, 31. Dc5-b5, Ld7-a4, 32. Db5-b1 og hvit kunde ennu forsvere sig.

31. Ta8xe8 —

Stilling etter hvits 31. trekk:

31. — c5-c2!!

Nøkkelen til den i 27. trekk begynte kombinasjon.

32. Te8xf8+ Kh8-h7
33. Sd1-f2 —

Tvungent.
33. — c2-c1D+
34. Sd2-f1 Sd5-e1!

Truer uventet kvæler-matt.
35. Tg2-h2 Dc1xc4

En ny matt-trussel (36. — Ld7-b5 osv.) der tvinger hvit til å ofre kvaliteten.

36. Tf8-b8 Ld7-b5

37. Tb8xb5 Dc4xb5
38. g5-g4 —

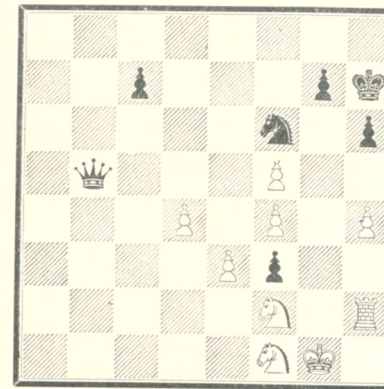
En chance som dog kommer forsent.

38. — Se1-f5+
39. Lh1xf5 e4xf5

40. g4xf5 —

Tvungent, da sort etter 40. g4-g5 ved Sf6-g4 osv. hadde fått to sammenhengende fribønder.

Stilling etter hvits 40. trekk:

40. — Db5-e2!

Nu er fremkommet en problemstilling. Hvit kan ikke flytte en of-

ficer uten straks å tape, f. eks. 41. Sf2-h3 (eller g4), Sf6-g4!! eller 41. Th2-h3 (eller h1) Sf6-g4! og sort vinner. Etter et par trekk er derfor hvit tvunget til å spille e5-e4, og sort har et vunnet sluttspill.

41. d4-d5 Kh7-g8!
Ikke det naturlige 41. — h6-h5, hvorefter hvit muligens hadde kunnet redde sig ved manøveren Sf2-h3 og Sh5-g5+ — f5.

42. h4-h5 Kg8-h7
43. e5-e4 Sf6xe4
44. Sf2xe4 De2xe4
45. d5-d6 —

Bønderne kan ikke lenger forsvars.

45. — c7xd6
46. f5-f6 g7xf6
47. Th2-d2 De4-e2!

En elegant slutning, verdig partiet. Sort tiltvinger sig et vunnet bondesluttspill.

48. Td2xe2 f5xe2
49. Kg1-f2 e2xf1D+
50. Kf2xf1 Kh7-g7
51. Kf1-f2 Kg7-f7
52. Kf2-e5 Kf7-e6
53. Ke5-e4 d6-d5+
Opgitt.

Parti nr. 16. Siciliansk parti.

Spilt i Russland 1928.

N. Grigorieff. M. A. Makogonoff.

1. e2-e4 c7-c5
2. Sb1-c5 Sb8-c6

3. Sg1-e2 d7-d6

4. g2-g3 g7-g6

5. Lf1-g2 Lf8-g7

6. 0-0 Lc8-d7

7. b2-b5 h7-h5?

Trusselen h4 er lett å parere og koster tid. I stedet for teksttrekket burde sort spilt videre på utvikling med Sg8-f6.

8. h2-h5 Ta8-b8

9. Lc1-b2 b7-b5

10. Ta1-b1 —

Hvit ønsker å møte 10. — b4 med 11. Sd5.

10. — Dd8-c8

11. Kg1-h2 Sg8-h6

Hvis 11. — Sf6, så 12. Sd5 etterfulgt av 13. f4.

12. Sc5-d5 e7-e5

Efter løperavbytte blir sorts kongefløy svak og det hvite tårn kommer snart atter i spill.

13. f2-f4 Ld7-e6

14. f4xe5 d6xe5

Man ser nu virkningen av den forfeilede sorte manøver i 7.-10. trekk. Springerens på h6 er virkningsløs og kongestillingen er ødelagt.

15. Se2-f4! Tb8-b7

For etter avbytte av løperen å kunne slå igjen med dronningen.

16. Sf4xe6 Dc8xe6

17. d2-d5 b5-b4

18. Lb2—c1 Sc6—d4
 19. Lc1—g5 Sh6—g8
 Nødvendig for å hindre innmarsj over f6.
 20. e2—c5 b4×c5
 21. Sd5×c5 f7—f6
 22. Lg5—e5 Lg7—f8
 Bonden på c5 er nu meget svak. Sort må itide møte trusselen Sa4, Tc1 osv.
 25. Sc5—d5 Lf8—d6
 24. Tb1—b2! h5—h4
 25. g5—g4 f6—f5
 Sort innser at han stadig er blitt overspilt ved en «Steinitzsk opsamling av små fordeler» og griper derfor chansen ved et motangrep. Den hvite tårnplacering på b2 tilsiktet ikke alene tårnfordobling, men også gardering av kongefløien samt et evt. angrep i e-linjen.
 26. g4×f5 g6×f5
 27. Le5×d4 e5×d4†

Parti nr. 17. Kongeindisk.

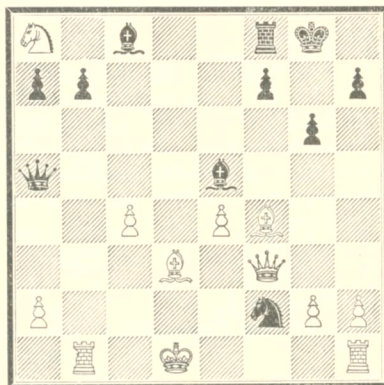
Spilt i Russland 1928.

Anmerkninger av Storm Herseth.

- Nekrasoff. B. Argunoff.
 1. d2—d4 Sg8—f6
 2. c2—c4 g7—g6
 3. Sb1—c5 Lf8—g7
 4. e2—e4 d7—d6
 Tross alle forsøk på at motlegge kongeindisk har åpningen stadig hevdet sin plass.
 Den hvite bondestilling er tross alt ikke så sterk som man ved en overfladisk betraktning skulde tro. Understøttet av kongeløperen på g7 kan sort ofte ved bondefremstøt (e5, c5) bringe forvirring i de fiendtlige rekker.
 5. f2—f4 0—0
 6. Sg1—f3 Sb8—d7
 7. Lf1—d5 —
 Tilsynelatende posisjonelt spilt, men allikevel en feil, da sort nu straks får anledning til å bryte i centrum. Den hvite løpers plass i denne stilling er på e2.
 7. — e7—e5
 8. f4×e5 d6×e5

28. e4—e5 —
 Overraskelsen som hvit hadde i bakhånd.
 28. — De6×e5†
 29. Sd5—f4 Tb7—e7
 30. Kh2—h1 Ke8—d8
 Nødvendig for å dekke den hvite løpersjakk på c6 etterfulgt av Sg6 eller Te2. Hvis 30. — Lc7 for å skaffe dronningen feltet d6, så 31. Lc6†, Kf7 og sort kan ikke godt parere trusselen Tg2.
 31. Tb2—e2 De5—g7
 32. Te2×e7 —
 32. Se6? går ikke p. gr. a. T×e6.
 33. T×e6, Dg3, og hvit må gi tilbake kvaliteten og tillate sort å utvikle sine brikker.
 32. — Kd8×e7
 33. Dd1—e2† Ld6—e5
 34. Tf1—e1 Ke7—d6
 35. Sf4—g6! Opgitt.
 («British Chess Magazine».)

Stilling etter sorts 17. trekk:

Et forlokkende trekk som gir sort anledning til et farlig angrep, men etter 11. 0—0, Sd7×e5 er sort tydelig i fordel. Man ser nu svakheten ved hvits 7de trekk, Ld5.

11. — Sd7×e5!
 12. Sd5×c7 Se5×f5†
 13. Dd1×f5 —
 På 13. g×f5 følger Dd5, 14. S×a8, D×g5, 15. f×g4, L×b2, 16. Tb1, Lc5†, 17. Kf1, L×g4 med overveldende angrep.
 15. — De8—e5
 14. Lg5—f4 De5—a5†

15. Ke1—d1 Lg7×b2!
 16. Ta1—b1 Lb2—e5.
 Den hvite stilling er nu helt tapt.
 17. Sc7×a8 Sg4—f2†
 18. Df5×f2 Lc8—g4†
 19. Kd1—c1 Da5—c5†
 20. Ld5—c2 Dc5—a5†
 21. Kc1—d2 Le5—c3†
 22. Kd2—e5 Lc5—e1†
 23. Tb1—b5 Da5—c5†
 Opgitt.
 Et av sort kraftig gjennomført parti.

Parti nr. 18. Kongeindisk.

Spilt i Hamilton Club, Chicago, mars 1927.

- Bjarne Jensen. L. J. Isaacs.
 1. Sg1—f3 Sg8—f6
 2. c2—c4 g7—g6
 Denne «konge»-indiske fortsettelse er sikker nok, men krever et forsiktig spill fra sorts side. Mer moderne er 2. e7—e6, etterfulgt av b7—b6.
 3. d2—d4 Lf8—g7
 4. Sb1—c5 0—0
 5. e2—e4 d7—d6
 6. Lf1—d3 Sb8—c6
 En tanke a la Burn; på 7. d4—d5 går springeren tilbake til b8, for senere å kunne spilles til d7, hvorfra den behersker feltene c5 og e5. Et gjennombrudd på e- og f-linjen blir da også mulig.
 7. d4—d5 —
 Jfr. foregående anmerkning. h2—h3 kommer i betraktning.
 7. — Sc6—b8
 8. h2—h3 h7—h6
 9. Lc1—e5 e7—e6
 10. Dd1—d2 Kg8—h7
 11. e4—e5? —

En dårlig fortsettelse som leder til tap av partiet. Bedre var lang rokade, etterfulgt av Td1—g1 og fremrykning på kongefløien. Hvits hensikt synes å være å skaffe åpen passasje på løperdiagonalen mot punktet g6, men etter avbytning av midtbøndene blir de hvite offi-

cerer stående merkverdig hjelpelose og uvirksomme.

11. — d6×e5
 12. Sf5×e5 e6×d5
 13. c4×d5 Dd8—e7!
 Den følgende del av partiet spiller sort meget sterkt.
 14. Se5—f5 c7—c6!
 15. d5×c6 Sb8×c6
 16. 0—0 Lc8—e6
 17. a2—a3 Tf8—d8
 18. Dd2—e2 Sf6—d5
 19. Sc5×d5 Le6×d5
 20. Sf5—h2 Sc6—e5
 De sorte officerer manøvreres med stor dyktighet.
 21. Le5—f4 Ld5—c6
 22. Tf1—e1 Td8—e8
 23. Sh2—g4 Se7×d5!
 24. De2×d5 —
 Etter avbytning på e7 slår naturligvis sort løperen på f4, og beholder springer og løper mot et tårn.
 24. — De7×e1†
 25. Ta1×e1 Te8×e1†
 26. Kg1—h2 Te1—e4
 27. Dd5—d2 Ta8—e8
 28. Lf4—c7 Te4—e2
 29. Dd2—f4 f7—f5!
 30. Sg4—e5 Te8×e5!
 Opgitt.
 («Morgenbladet».)

dårlig for sort, da hvit etterpå kan spille f4 og sort vil få vanskeligheter med å få de lette officerer i spill.

12. f2—f4 —

Hvis 12. f5, så S×h2, 13. K×h2, f4! og sort har angrep for den ofrede officer.

12. — Dd8—e7

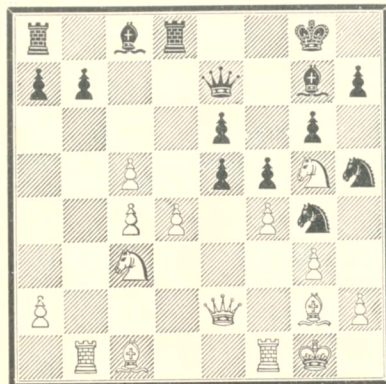
13. Dd1—e2 Tf8—d8

14. b2—b4 c7—c5

Sort forsøker å gjøre spillet komplisert. Teksttrekket er «både godt og dårlig».

15. b4×c5 d6×e5

Stilling etter sorts 15. trekk:

16. Sg5×e6 —

En overraskelse! Lc8×e6

17. Tb1×b7 Td8—d7

18. Sc5—d5 —

Ikke 18. T×d7, D×d7, 19. L×a8, D×d4†, 20. Kh1, D×c5 med det bedre spill for sort.

18. — De7—d8

19. Tb7×d7 Dd8×d7

20. c5—c6 Dd7—f7

21. f4×e5 Ta8—c8

22. Lc1—a5 Kg8—h8

Hvit får hermed anledning til en meget fin kombinasjon. Det var nødvendig for sort å spille 22. —Lf8.

23. De2×g4 f5×g4

24. Tf1×f7 Le6×f7

25. Sd5—e7 Tc8—f8

26. c6—c7 Lf7—e6

27. d4—d5 —

27. Lb7 vilde gitt sort tid til 27. —Lh6, 28. c8D, L×c8, 29. S×c8 Le5† og hvit kan ikke forhindre evig sjakk.

27. — Lg7×e5

28. d5×e6 Le5×c7

29. Se7×g6† h7×g6

30. La5×f8 Kh8—g8

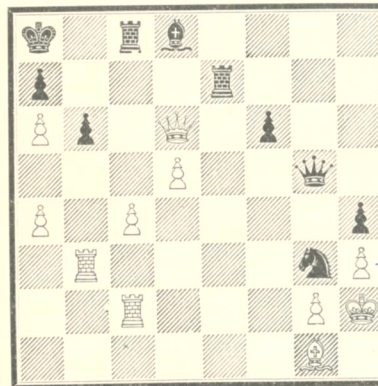
31. e6—e7 Sh5—f6

32. Lg2—d5† Opgitt.

PARTIAVSLUTNINGER

Nr. 2.

I et forgaveparti spilt i St. Petersburg i desember 1917 mellom dr. Aljechin (hvit) og W. Hofmeister (sort) fremkom følgende stilling:

I denne stilling truer sort 1. — Sg5—e4 og 2. — Ld8—c7 og dessuten evig sjakk ved 1. — Sg5—f1†, Kh2—h1, 2. Sf1—g3†, Kl1—h2 o.s.v. Det lykkedes imidlertid hvit å vinne på følgende måte:

1. c4—c5! —

Truer å åpne c-linjen med avgjørende virkning, som følgende varianter viser:

I. 1. — Sg5—f1†, 2. Kh2—h1, Sf1—g3†, 3. Tb5×g5, Dg5×g5, 4. c5×b6, Dg5×d6 (eller Tc8×c2, 5. Dd6×d8†, Dg5—b8, 6. Dd8×e7, a7×b6, 7. De7×f6 og vinner), 5. Tc2×c8†, Dd6—b8, 6. b6—b7†, Te7×b7, 7. a6×b7†, Ka8×b7, 8. Tc8×b8†, Kb7×b8, 9. Lg1—f2, f6—f5, 10. g2—g3 o.s.v. og hvit har på grunn av bondemajoriteten et vunnet sluttspill.

II. 1. — Sg5—e4 (f5), 2. c5×b6, Se4 (f5)×d6, 3. b6—b7†, Te7×b7, 4. a6×b7†, Sd6×b7, 5. Tc2×c8 matt.

For å redde sig fra disse trusler er sort tvunget til å spille:

1. — b6—b5

Med dette kommer sort imidlertid i andre farer.

2. a4×b5! —

En ny overraskelse.

Som vist i den tidligere variant,

vil også her et forsøk på evig sjakk mislykkes.

F. eks.: 2. — Sg5—f1†, 3. Kh2—h1, Sf1—g3†, 4. Tb5×g5, Dg5×g5, 5. b5—b6, Dg5×d6 (eller 5. — a7×b6, 6. c5×b6!), 6. c5×d6, Tc8×c2, 7. d6×e7, Ld8×e7, 8. b6—b7†, Ka8—b8, 9. Lg1—h2†, Tc2—c7, 10. Lh2—f4!, Lc7—c5, 11. g2—g3, h4×g3, 12. h3—h4, Lc5—d4, 13. Lf4×c7†, Kb8×c7, 14. d5—d6†, Kc7—b8, 15. d6—d7, Ld4—b6, 16. h4—h5, og hvit vinner.

Sort kan altså bare forsøke den annen mulighet.

2. — Sg5—e4

3. b5—b6! Se4×d6

Sort har intet valg. Hvis 3. — a7×b6, så 4. c5×b6 og vinner.

4. c5×d6 —

En usedvanlig stilling. Sort har en dronning mer, men kan ikke redde partiet.

4. — Te7—c7

Alle andre trekk taper også.

I. 4. — Tc8×c2, 5. b6—b7†, Te7×b7, 6. ab×b7†, Ka8—b8, 7. Lg1×a7† og matt i 2. trekk.

II. 4. — Tc8—b8, 5. b6—b7† og matt i tre trekk.

III. 4. — a7×b6, 5. Tc2×c8†, Ka8—a7, 6. d6×e7, Ld8×e7 (6. — Dg5—e5 [f4] bringer ingen forandring, da dronningen etter avdekkingssjakk med løperen blir truet på et sort felt), 7. Lg1×b6†, Ka7×a6, 8. Tc8—a8† og 9. Lb6—e3† og vinner.

IV. 4. — Ld8—c7!, 5. b6—b7†, Ka8—b8, 6. d6×c7†, Te7×c7 (når Tc8×c7, så 7. Lg1×a7† o.s.v.), 7. Tc2×c7, Dg5—f4† (Tc7 kan ikke slås med tårnet på grunn av Lg1×a7† og heller ikke med kongen på grunn av Tb5—c5†. Hvis 7. — Tc8—g8, så 8. Tc7—c2 med trusselen 9. Kh2—h1, 10. Lg1—h2 og vinner), 8. Kh2—h1, Df4×c7, 9. Lg1—h2, Dc7×h2†, 10. Kh1×h2 med vunnet sluttspill.

5. b6—b7† Ka8—b8

6. d6—d7† —

Dødsstøtet.

6. — Dg5—g5†

7. Kh2—h1 Opgitt.

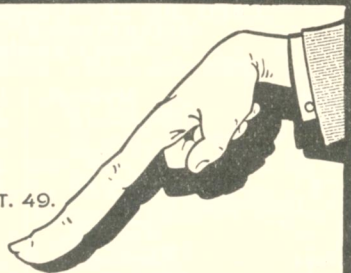
„Jeg sætter fingeren
paa dette firma

som leverer
førsteklasses klicheer
til laveste priser.”

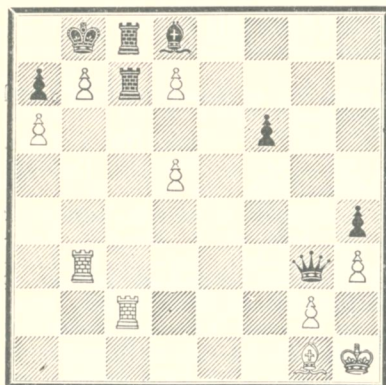
TEL. 10016 - 24162 AKERSGT. 49.

«Det gode arbeide!»

Klichekompaniet Oslo.

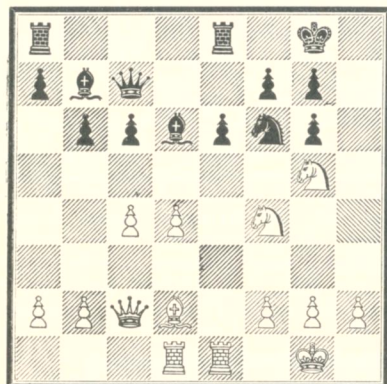
Sluttstilling:

(Anmerkninger av dr. Aljechin i «Meine besten Partien».)

Nr. 3.

I en simultanforestilling som dr. Aljechin i desember 1928 gav i Lodz, fremkom i et parti mot M. Apell, hvor verdensmesteren førte de hvite brikker, følgende stilling:

Hvit som var i trekket, spilte.

1. Sf4×g6! —

Et fullstendig korrekt offer. Sort kan nemlig ikke i rett tid få trukket sine officerer til hjelp for den betrente konge.

1. — f7×g6
2. Dc2×g6 Te8—e7

Sort kunde ha forsvart sig lengere med 2. — Lxh2†, 3. Kh1, Lf4, 4. S×e6, T×e6, 5. T×e6, L×d2, 6. T×d2, Df7 o.s.v., men også da var hvit med tårn og to bønder mot to lette officerer i fordel.

3. Te1—e4! —

Sort kan jo ikke slå dette tårn med sin springer, da han da ved 4. Dh7†, etterfulgt av Dh8† blir matt.

3. — Dc7—d7

Eller 3. — c5, 4. Th4, Dc6, 5. Sh7, S×h7, 6. D×h7†, Kf7, 7. d5, e×d5, 8. Lh6 o.s.v. med avgjørende angrep.

4. Te4—h4 Dd7—e8

5. Dg6—d5! —

Pointet av hvits 5. trekk. Dronningen skal bak tårnet.

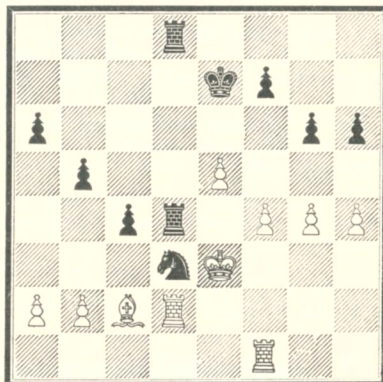
5. — Te7—f7

6. Dd5—h5 Opgitt.

Ti på 6. — Kf8 følger, 7. Th8†, Sg8, 8. Te1!, Lc8, 9. Dh7 o.s.v.

Nr. 4.

I et parti som blev spillet i år i Dansk Skakunions mesterturnering i Kjøbenhavn mellem Gemzøe (hvit) og Cruusberg (sort), fremkom følgende stilling med sort i trekket.

1. — Sd5×e5!!

2. Td2×d4 Se5×g4†!

3. Ke5—f5 Sg4—h2†

4. Kf5—g2 Td8×d4

5. Tf1—e1† —

På 5. K×h2 følger selvfølgelig 5. — Td2† og erobrer løperen på e2.

5. — Ke7—f8

6. Te1—d1 Td4×f4

7. Kg2—g5 Tf4—f5†

8. Kg5—g2 Tf5—e5!

Opgitt.

(«Berlingske Tidende».)

Norsk Schakblad's gjenopståen!

Mig blender dagens lys,
jeg så det ei på lenge,
av vårens muld jeg nys
har steget av min grav,
jeg solskinns liv kan trenge
for jeg får summet mig!
Ha! Som på endeløse hav
bolgers skulpen bryter ensomheten
stemmers kallen hørte jeg,
og her står jeg for menigheten.

Kjære venner, alt er glemt,
tilgitt er den lodd, I bød mig,
ondt er til det gode vendt,
— favnes alle, som forbrot sig.

Ta min hånd og følg mig nu,
jeg vil dig til kunnskap lede;
hvis til visdom står din hu,
inn i templet du skal trede.

Under helligdommens hvelv
vil du ane tankens evne
til å finne, at du selv
egen storhet ut må jevne.

Har det lyktes, da du evner
gjøre trekket sundt og sant,
— så du siden ikke løvner
tøis og fanteri i en slant!

F. E.

Sett og hørt

Har De nogensinde vært turneringsleder? Ikke.

Da kan De nok ikke sette Dem inn i hvad det vil si. For denne politimesterstilling i Caissa's rike er absolutt ikke behagelig.

Hvis en klubb engang har hatt et turneringsreglement, så er det i årenes løp gått i glemmeboken. Lederen arbeider til slutt uten instruks, kun med de erfaringer han muligens selv har erhvervet sig.

Forsøker han å håndheve restene av reglementet, vil han snart merke, at spillerne tror han tar sig ulovlige rettigheter og kanskje også skumler over at han favoriserer enkelte.

Lederen får snart føle, at han ikke bare har fått ærespost, men også en Uriaspost.

Ingen befinner sig i en mere pinlig stilling enn en turneringsleder, som passer på at en spiller ikke overskrider tidsfristen. Langviseren nærmer sig tolvtalet, klaffen har løftet sig og spilleren selv ser mer på de to urskiver enn på brettet. Da har lederen det ikke godt, ti han vet at enhver avgjørelse blir tvilsom. Uret er ikke alltid så nøiaktig regulert og klaffen kan falle både før 12 og etter 12.

For å få en turnering avviklet i rett tid og på en nogenlunde ordentlig måte, skal han være ikke så litet av en diplomat. Hensyn må taes og hensyn må ikke taes. Sjakkspillerne er nu engang kun mennesker. Man spiller sjakk for fornøielsens skyld og ingen liker å få seir over en motstander, fordi han ikke har kunnet melde forfall.

Spillerne må legge godviljen til og huske på at turneringslederen er der for å ivareta alles interesser.

TEORI I PRAKSIS

Litt om aktiv og passiv tårnstilling.

Fordelene med tårnets plasering fortrinsvis i de åpne linjer er velkjent for midtspillet og sluttspillet vedkommende, men for sluttspillet er det dessuten av betydning å kjenne tårnets gunstige og ugunstige plasering i angrep og forsvar av bønderne, m. a. o. dets aktive og passive plasering.

Den fordel som ligger i å ha den aktive tårnstilling kan i mange tilfeller være avgjørende for partiets utgang enten det gjelder å sikre sig gevinst eller remis hvor dette efter stillingens karakter må anees for et pent resultat, og i mesterpartier kan man se eksempler på at én rekke trekk skjer utelukkende med det lille mål for øiet å sikre sig den aktive tårnstilling som basis for de videre operasjoner.

Hvad er så den aktive tårnstilling?

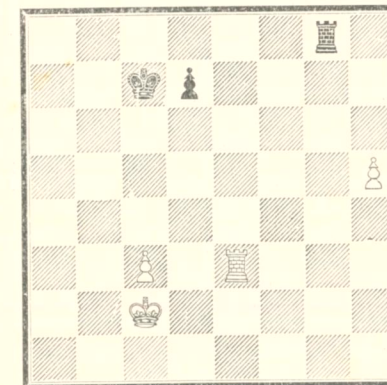
For fribondens vedkommende har man den aktive tårnstilling ved å erindre Tarrasch's sats: Tårnets plass er *bak* fribonden såvel bak egen som bak motstanderens.

Sidegardering av fribonde er svakere, men kan dog bli å foretrekke hvor det gjelder nødvendige forberedelser på den annen fløi og fribonden først skal virke ved sin blotte tilværelse. Herom kan man dog ikke opsette regler.

Den passive tårnstilling er foran fribonden.

Et par eksempler vil illustrere:

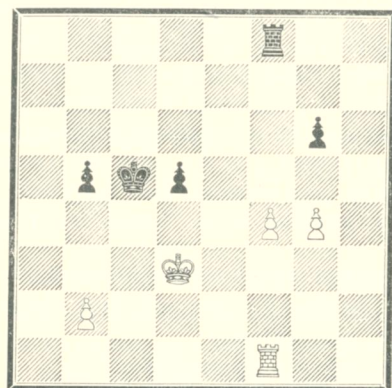
Diagram I.

Hvit opnår den aktive tårnstilling med Th5. Sort tvinges da til Th8 for å opholde fribonden, og får passiv tårnstilling. Med aktiv tårnstilling i lignende stillinger vinner hvit. Sort i trekket spiller med Tg2† og Th2 sitt tårn i aktiv stilling og kan da holde stillingen remis. (Sammenlign diagram IV.)

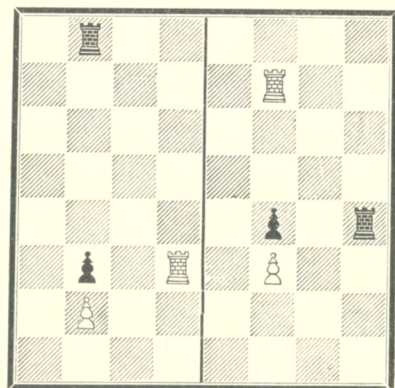
Diagram II er hentet fra et parti mellom Lasker—Rubinstein i Petrogradturneringen 1914 og omhandler samme tema.

Diagram II.

Med 2 mot 1 bonde på kongefløien kan hvit skaffe sig en fribonde med aktiv tårnstilling. Dette var nok til å forsere partiet. Der fulgte: 1. f5, g×f5, 2. g×f5, Tf6, 3. Tf4, b4 (efter d4, 4. Ke4, Td6, 5. Tf5 vinner hvit), 4. b5! (trekktvang), 4. — Tf7, 5. f6, Kd6, 6. Kd4, Ke6, 7. Tf2, Kd6 (tårnbytte taper), 8. Ta2!, Tc7, 9. Ta6†, Kd7, 10. Tb6 o.s.v. og vinner.

Diagram III.

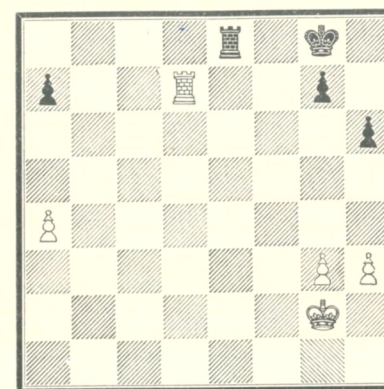

Det hvite tårn i aktiv, det sorte tårn i passiv stilling.

Dette diagram er for oversiktens skyld medtatt for å vise den aktive og passive tårnstilling når det ikke gjelder fribonden. Æren for på en lettfattelig måte å ha klarlagt fordelene ved den aktive tårnstilling tilkommer den store sjakkpedagog Nimzowitsch, hvis navn uløselig er knyttet til det moderne posisjonsspills teori.

Ser vi nu på diagram IV og lar sort være i trekket så står 2 alternativer åpne: Ta8 og Te5. Først bør sort imidlertid spille a5, hvorpå hvit best svarer Td5. Ta7 gir riktignok også hvit den aktive tårnstilling, men da får sort anledning til Te5. Den hvite konges inngrep hemmes da betraktelig mere enn med den evt. passive tårnstilling i a-linjen bak bonden a5, likesom sort fra 5te raden vil kunne opgi a-bonden til fordel for angrep på kongefløien med sitt tårn. Valget av den aktive hvite tårnstilling er således i disse stillinger ikke likegyldig.

Diagram IV.

Efter 1. — a5, 2. Td5, Ta8 er den materielle likevekt tilstede, men den passive tårnstilling vil til gjengjeld bety en så stor posisjonell svakhet at stillingen i det lange løp neppe blir holdbar.

Hvits plan blir følgende: Dobbeltangrep på a-bonden med konge og tårn samtidig som bønderne på kongefløien spilles frem så de om nødvendig betrær 5te rad hvor de beskyttes av tårnet f. eks. 3. h4, Kf7, 4. Kf5, Ke6, 5. Ke4 o.s.v.

Den annen mulighet var å spille Te5 for å få den aktive tårnstilling på a5 riktignok med prisgivelse av a-bonden. Det hvite tårn får samtidig hermed den passive stilling, f. eks. 1. — a5, 2. Td5, Te5, 3. T×a5, Ta5.

Vi ser da at den hvite konge foreløbig er bundet til forsvar ved kongefløien. For å frigjøre kongen må hvit da føre bonden frem til a7, men når da hvit konge omsider ankommer til b6 for å bringe tårnet i spill, så står intet fluktfelt til rådighet for kongen, og ryggsjakk kan ikke undgås.

Med bonden på a6 kan sorts tårn erobre iallfall 1 bonde på kongefløien og har straks motchanser om hvit konge bevegese mot a-bonden. Forsøket å la a-bonden foreløbig stå og bringe kongen i spill over h5 og g4 nytter ikke p. gr. a. h5, f. eks.: 5. h4, h5, 4. Ta8†, Kh7, 5. a5, Kg6, 6. a6, Kf5. På 7. a7, Kg4?, 8. Tf8! vinner nu hvit. Sort trekker imidlertid 7. — Kg6 med remisstilling. Nimzowitsch anbefaler derfor i lignende stillinger, hvor man står overfor valget mellom å forsvare en bonde ved den passive tårnstilling uten å øine mulighet for å frigjøre tårnet innen et rimelig antall trekk, å ofre bonden straks såfremt man derved kan opnå den aktive tårnstilling.

Selvsagt må der anvendes kritikk. Av stor betydning er antall resterende bønder, da chansene ved bondeoffer er best når antallet er lite.

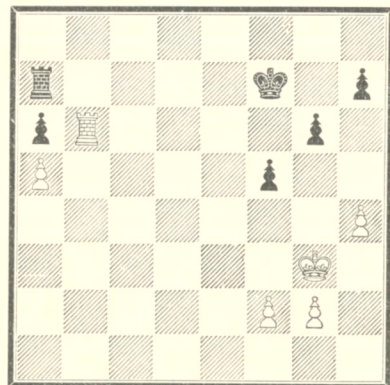
Det aktive tårns fordel er:

1. Tårnet spiller med på begge fløier.
2. Tårnet har friere bevegelse.
3. Den aktive tårnstilling øker spillerens muligheter og i stillinger med materiell likevekt gir den initiativet.

Det passive tårns svakhet beror på:

1. Vanskeligheten av å anvende det til kombinasjoner og forsvar på den motsatte fløi.
2. Nedsatt bevegelsesfrihet så motparten har chance til å pattsette det eller vinne terreng, da tårnet ved å flyttes forverrer stillingen (se diagram II.).
3. Utsikten til å få tårnet senere plasert i aktiv stilling forringes.

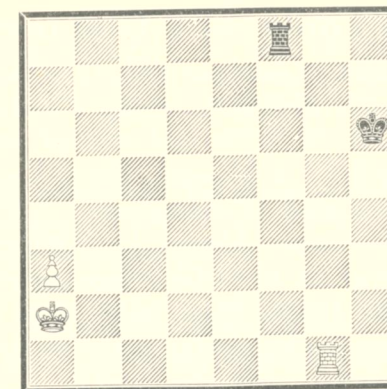
Diagram V.

Her gjenspeiles de ovenfor nevnte fordeler og svakheter.

Hvit vinner litt etter litt p. gr. a. trusselen Kf4, h5, h×g6, Kg5 o.s.v. En motchance gir alene tårntrekk bort fra a-linjen, f. eks.: 1. Kf4, Te7, 2. Ta6, Te4† o.s.v., men 2. f5 vinner, om da 2. — Te2 så 3. g5, Ta2, 4. T×a6 o.s.v.

Diagram VI.

Sort trekker, men hvit vinner.

Denne henrivende lille studie av A. Chéron vil jeg overlate bladets lesere foreløbig uten kommentar.

Kan man løse denne kan man også behandle et tårnsluttspill mesterlig. Noter løsningen og husk den aktive tårnstilling!

H—h.

In memoriam Richard Reti.

Den 6. juni bragte telegrafene oss det sorgens budskap, at Richard Réti var død i Prag, 40 år gammel.

Sjakkspilleren Réti's prestasjoner er kjent av alle. Vi vil minne om turneringene i Kaschau 1918, Göteborg 1920, Teplitz-Schönau 1922, Mährisch-Ostrau 1923, Wien 1923, Giessen 1928 og Brünn 1928.

Som blindspiller nådde han grensen av det mulige med sin verdensrekord i Sao Paulo, hvor han spilte 29 partier blindt samtidig, hvorav han vant 20 og tapte 2, mens 7 blev remis.

Han har også reist sig selv et minnesmerke i sine glimrende sluttspillstudier.

Han søkte alltid nye veier, der kunde føre til en bedre forståelse av det edle spill. Da han i 1922 utgav sin bok «Die neuen Ideen im Schachspiel», vakte den en enorm oppmerksomhet. Réti blev de yngres fører og der dannet sig innen sjakkverdenen en hypermoderne skole på grunnlag av hans tanker og idéer.

Han var meget sympatisk og fikk under sitt nylige opphold her i Norge mange venner.

Tsjekko-Slovakiet har mistet en av sine beste sønner og sjakkverdenen en av sine førere.

Innbydelse til Nordisk Schakforbunds 13. kongress i Göteborg.

Kongressen holdes i Göteborg den 17.—25. august 1929.

Deltagerne samles til oprop lørdag 17. august kl. 19 i restaurant Valand.

Turneringen spilles i 2 klasser: Mesterklasse med 8 deltagere og første klasse med 12 deltagere.

Premiene er: For mesterklassen kr. 200,00, 150,00, 100,00 og 50,00 samt et honorar kr. 10,00 for hvert vunnet parti. For første klasse kr. 150,00, 100,00, 75,00, 60,00, 40,00 og 20,00. Førstepremievinneren i denne klasse får dessuten titelen nordisk mester. En ærespremie blir antagelig opsatt.

Turneringen spilles i Göteborgs Schackförbunds lokaler, Lorensbergsgatan 6, og begynner lørdag den 17. august kl. 10 for første klasse. I denne klasse spilles avvekslende 1 og 2 runder pr. dag. Betenkningstiden er 56 trekk i de første 2 timer, derefter 18 trekk pr. time. Mesterklassen spiller 1 runde pr. dag og første runde spilles søndag den 18. august kl. 10. Betenkningstiden er 50 trekk i de første 2 timer, derefter 15 trekk pr. time.

Spilletiden er for begge klasser kl. 10—14 og 17—21.

Kongressen avsluttes med premieutdeling søndag den 25. august kl. 19 i restaurant Valand.

Arrangementet av turneringen er overlatt Göteborgs Schacksällskap og anmeldelse om deltagelse bedes sendt Schacksällskapets sekretær, ingeniør Fritz Andersson, Alströmergatan 2 a, Göteborg, senest 1. august.

Styret for Nordisk Schakforbund.

Innbydelse

til Norsk Schakforbunds 13de kongress med turnering.

Norsk Schakforbunds 13de kongress avholdes i Drammen med Drammen Schakklub som arrangør.

Turneringen finner sted 4.—11. august 1929.

Kongressmøtet søndag 4. aug. kl. 12.

Til behandling foreligger:

1. Årsberetning for Norsk Schakforbund 1928—29.
2. Regnskap for Norsk Schakforbund 1928—29.
3. Beretning om Norsk Schakforbunds fond.
4. Valg av styre.
5. Eventuelt.

Turneringen.

1. *Mesterklassen.* 8 deltagere. Turneringsavgift kr. 10,00. Fortrinsberettiget til deltagelse er tidligere mesterspillere. Blir reduksjon av spillernes antall nødvendig foretar styret denne under mest mulig hensyntagen til spillestyrke. Ved for litet antall anmeldelser til klassen kan styret la oprykning fra første klasse finne sted.

2. *1. klasse.* 16 deltagere. Turneringsavgift kr. 7,50. Deltagerne spiller i 2 grupper.

3. *2. klasse.* Turneringsavgift kr. 5,00. Man fordeler spillerne mest mulig i grupper à 8.

Almindelige bestemmelser.

1. Norsk Schakforbunds turneringsreglement er gjeldende.
2. Som turneringsleder fungerer Norsk Schakforbunds president eller den han dertil måtte bemyndige.
3. Spilletid er:
Søndag 4. aug. spilles fra kl. 18—22.
Øvrige dager fra kl. 16—20 og 20⁴⁵—25⁴⁵.
4. Mulige hengepartier avvikles efter turneringslederens bestemmelse.
5. Mulige forandringer i spilletid bekjentgjøres ved opslag i lokalet.
6. Valg av turneringskomité skjer før første rundes påbegynnelse.
7. Anmeldelse om deltagelse i turneringen skjer gjennom de respektive klubber og innsendes til Drammens Schakklub innen 20. juli 1929.

Klubbene fører spillerne op i den orden hvori de ønskes medtatt av hensyn til op- og nedrykning i klasse, samt meddelelse om spilleren er villig til å delta i en høiere eller lavere klasse.

8. Anmeldte spillere som er forhindret fra å delta må snarest mulig sende underretning herom.

Oslo den 15. juni 1929.

Styret for Norsk Schakforbund.

Drammens schakklub arrangerer landstureringen i år i tiden 4.—11. august og håper på et mannjevnt fremmøte av Caisas dyrkere.

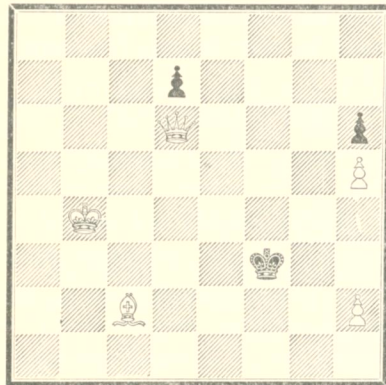
Vi vil gjøre alt hvad vi kan for at deltagerne skal bli tilfreds og føle sig vel, og for at opholdet skal bli så rimelig som mulig. Vi vil derfor anmode dem som ønsker inkvartering til rimelige priser om å henvende sig til klubben i god tid — innen 20. juli — så skal vi være behjelpelig dermed.

Forøvrig står vi til tjeneste med alle opplysninger som måtte ønskes.

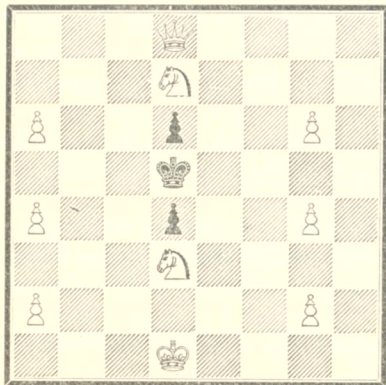
Vi ønsker sjakkvenner fra hele landet «velkommen til Drammen til edel dyst».

Drammens Schakklub

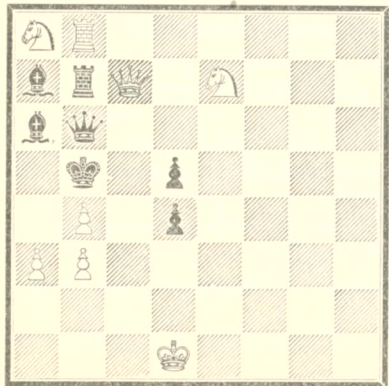
PROBLEMAVDELING

7. M. Svendsen, Rjukan.
(Original).

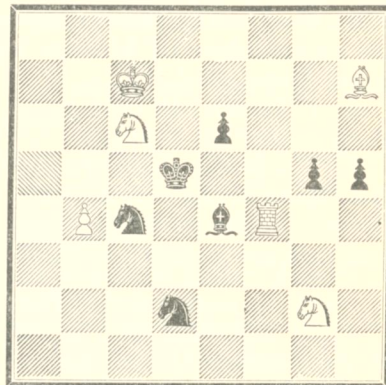
Matt i 5 trekk.

9. M. Svendsen, Rjukan.
(Original).

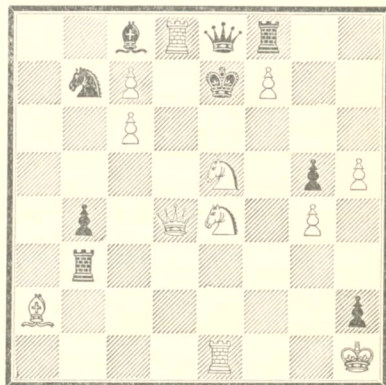
Matt i 2 trekk.

11. B. Restad, Lillehammer.
(Original).

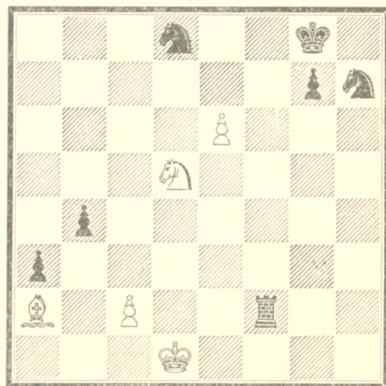
Matt i 2 trekk.

8. Herman Stenmark, Oslo.
(Original).

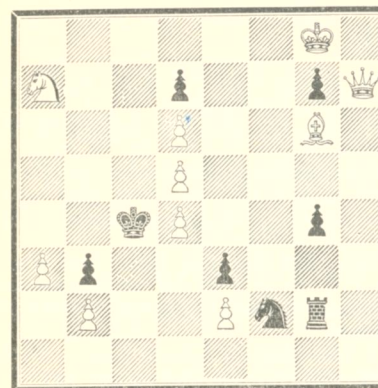
Matt i 2 trekk.

10. Ivar Solheim, Molde.
(Original).

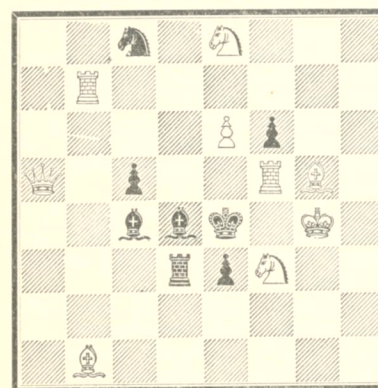
Matt i 2 trekk.

Studie 7. E. Myhre, Oslo.
(Original).

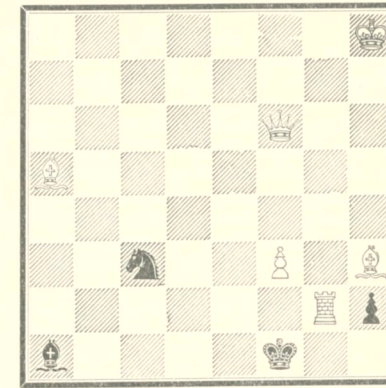
Hvit trekker og vinner.

12. J. S. Wilner,
(«Chakmati», 1928).

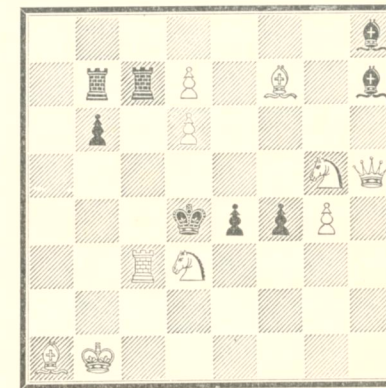
Matt i 5 trekk.

14. A. Ellermann, Buenos Aires.
(The Good Companion 1917.)

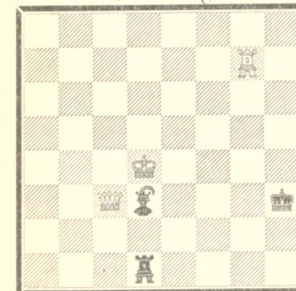
Matt i 2 trekk.

15. A. M. Sparke, Lincoln.
(The Good Companion 1917.)

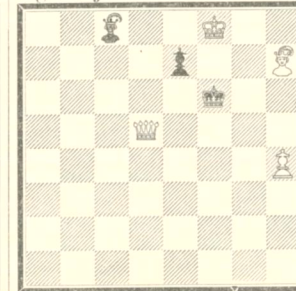
Matt i 2 trekk.

15. Th. C. Henriksen, Fr.stad.
(Rjukan Dagblad.)

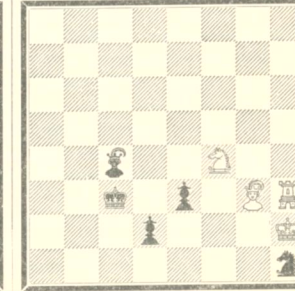
Matt i 2 trekk.

„Svenska Dagbladet“s internasjonale miniatyrtur-
nering og nordiske studieturnering.16. 1. pr. Gunnar Thorén,
Göteborg.

Matt i 5 trekk.

17. 1. pr. B. Restad, Lilleh.
og E. J. Umhoff, Rostoff.

Matt i 2 trekk.

8. 2. pr. Th. C. Henriksen,
Fredriksstad.

Hvit trekk. og opn. remis.

NYHETER

Utlandet.

Budapest. I Budapest ruster man sig til en internasjonal turnering. Den tenkes avholdt efter Karlsbader-turneringen, altså i september. Som deltagere nevnes: Capablanca, Nimzowitsch, Réti, Spielmann, Dr. Tartakower, Kmoch og videre Sir Thomas, Roselli og 4 ungarske mestere. Turneringsleder er Maróczy.

Italien. I Firenze spilte i mars måned M. Montecelli og St. Roselli del Turco om det italienske mesterskap, med det resultat at Montecelli blev mester med 6 vunne partier. Roselli vant 4 partier og 4 blev remis.

Chicago. Turneringen om mesterskapet for Chicago er avsluttet med det resultat at Lewis J. Isaacs blev Chicagomester med 8 points av 9 mulige. Nr. 2 blev Samuel Factor og nr. 5 Bj. Jensen, tidligere medlem av Oslo Schakselskap.

Bj. Jensens parti mot Chicagomesteren vil man finne i partiavdelingen.

Dr. Aljechin opholder sig for tiden i U. S. A. Det sies for å avtale en kamp neste år med Capablanca om verdensmesterskapet, da det er

liten sannsynlighet for at matchen Aljechin—Bogoljubow går i orden. Denne er planlagt påbegynt 5. september d. å. Av de 50 partier skal 18 spilles i Wiesbaden, 6 i Holland og 6 i Berlin. Det hele står kun på om Bogoljubow kan reise den nødvendige kapital.

Aljechin har gitt flere oppvisninger i U. S. A. Vi vil nevne noen av hans resultater i simultanforestillingene.

I «Manhattan Chess Club», New York, spilte han 28 partier, hvorav han vant 19 og tapte 5, mens 6 blev remis.

I «Brooklyn Institute Chess Club», New York, spilte han 52 partier, hvorav han vant 42 og tapte 4, mens 6 blev remis.

I «Boston City Club», Boston, spilte han 40 partier, hvorav han vant 56 og tapte 5, mens 1 blev remis.

I Milwaukee spilte han 40 partier, hvorav 2 blindt samtidig, vant 56 deriblandt begge blindpartier, og tapte 5, mens 1 blev remis.

I «Missouri Pacific St. Louis Chess Club», St. Louis, spilte han 58 partier, vant 55 og tapte 1, mens 2 blev remis.

Som man ser, er det utmerkede resultater av verdensmesteren.

Innlandet.

Vestfold Schakkrets er som bekjent delt i østre og vestre halvskrets. I kretsturneringene spilles der i to klasser, A og B.

I østre halvskrets blev Larvik avdelingsmester i begge klasser.

I vestre halvskrets blev Skien avdelingsmester i klasse A, mens det lykkedes Notodden å komme ½ point foran Skien og dermed bli avdelingsmester i klasse B.

Finalen om kretsmesterskapet i klasse A i Vestfold (omfatter schakkklubber fra Rjukan til og med Horten) fant sted i Larvik søndag 21. april og Larvik vant her over Skien med 4 mot 2 points.

De enkelte resultater var:

	Larvik:	Skien:
Henrik Sørensen	0	H. Håkonsen 1
Bjarne Arvesen	½	Ingv. Sørensen ½
Alf Larsen	1	Harald Hansen 0
Gunnar Waale	1	A. D. Jensen 0
Harald Sørensen	½	F. M. Nielsen ½
Emil Reiersen	1	Hans Hansen 0
	—	—
	4	2

Larvik blev altså kretsmester for tredje gang i klasse A.

Mesterskapet blev i 1925, 1925 og 1927 vunnet av Skien og i 1924, 1928 og 1929 av Larvik. I 1926 var der ingen turnering.

Finalen om kretsmesterskapet i klasse B splites i Skien 5. mai mel-

lem Larvik og Notodden, med det resultat at Notodden vant en stor seir med 4½ mot 1½ points og dermed sikret sig mesterskapet.

De enkelte resultater:

	Notodden.	Larvik.
H. Bratlie	0	E. Johansen 0
Emil Lind	1	H. Jenssen 0
J. Brinck	½	K. Ramstad ½
H. Pettersen	1	Hj. Tveter 0
O. Lind	½	Olaf Olsen ½
Fr. Øhmann	½	I. Iversen ½
	—	—
	4½	1½

Notodden blev altså kretsmester i kl. B 1929. P.

Tønsberg Schakkklub. Resultatet av høstturneringen 1928 blev at *Alf Carlsen* fikk første premie og tittelen klubbmester for 1928 med 6 points av 7 mulige, og Ernst A. Rojahn blev nr. 2 med 5½ points. I annen klasse fikk Lillehagen første premie og Solstad annen premie.

I vårtturneringen 1929 erobret *A. Rojahn* første premie og klubbmestertittelen for 1929 med 7 points av 7 mulige, altså bare seire, mens Alf Carlsen fikk annen premie med 6 points.

Vårtturneringen i annen klasse er ennå ikke ferdigspilt. Solstad, Lillehagen, Bjerk og Klem kjemper her om første, annen og tredje premie.

Haakon Opsahl, Norsk Schakforbunds kasserer, har i midten av mai reist til Canada, hvor han har fått ansettelse ved en cellulosefabrikk.

Oslo og omegns schakkrets. Kretsmesterskapet for 1929 i klasse B og C blev vunnet av Oslo Schakselskap. I klasse B var selskapet helt overlegen og vant alle kamper. I klasse C viste imidlertid Grorud Schakkklub sig å være jevnbyrdige motstandere. Kampen mellom selskapets og Groruds C-lag blev uavgjort. Forøvrig vant begge klubber alle sine kamper. Selskapet får imidlertid kretsmesterskapet, da det har et bedre resultat i de enkelte kamper.

Resultatet av turneringen om det individuelle Oslo-mesterskap finner man på annet sted i bladet.

Oslo Schakselskap avholdt generalforsamling 50. mai. Da direktor N. M. Nielsen bestemt frabad sig gjenvalg, blev kontorchef Eckblad valgt som formann. Viceformannen Eugen Andresen og styremedlemmene Lars Haasted og J. Saurén blev gjenvalgt. Et forslag om å utvide styret fra fire til fem mann blev vedtatt med overveldende majoritet. Innvalgt blev Storm Hersest.

Suppleanter: Ernst Andersen og E. Afseth. Revisorer: K. Borthne og Brun-Sollie.

Regnskap blev gitt decharge. Efter generalforsamlingen var der premieutdeling for høstturneringen 1928.

Bergen. Resultatet av turneringen om Bergensmesterskapet blev at *Salbu* blev Bergensmester for 1929 efter omkamp med Rasmussen.

Resultatet blev forøvrig:

Mesterklassen:

- 1.—2. Salbu, Bergens Schakkklub.
- 1.—2. Rasmussen, Caissa.
3. Endresen, Bergens Schakkklub.

1ste klasse:

1. K. Andersen, Bergens Schakkklub.
2. H. Nielsen, Caissa.

Schakkklubben «Stjernen». Resultatet av høstturneringen 1928 i Schakkklubben «Stjernen», Oslo, blev:

1ste klasse:

1. G. Marthinsen.
2. R. Lund.
- 3.—4. O. Karlsen.
- 3.—4. Th. Østeraas.

2nen klasse:

1. E. Fjulsrud.
- 2.—3. S. Sørensen.
- 2.—3. K. Jonassen.

5dje klasse:

1. Kopperud.
2. Grønnebakke.
3. E. Kristiansen.
4. T. Hammerstad.

Resultatet av vårtturneringen 1929 blev at *G. Marthinsen* blev klubbmester i 1ste klasse. *J. Henriksen* i 2nen

og *S. Bjørn* i 5dje. Forøvrig var premielisten:

1ste klasse:

1. G. Marthinsen.
2. O. Randem.
3. E. Fjulsrud.

2nnen klasse:

1. J. Henriksen.
2. E. Jansen.

5dje klasse:

Gruppe A:

- 1.—2. S. Bjørn.

- 1.—2. Grønnebakke.
3. T. Torstensen.

Gruppe B:

1. S. Gjerding.
2. T. Hammerstad.
3. Ø. Hammer.

Generalforsamling blev avholdt 15. juni.

Til nytt styre blev valgt: E. Fjulsrud, formann, S. Gjerding, viceformann, Torstensen, sekretær, J. Didriksen, kasserer, og J. Henriksen, materialforvalter.

Det individuelle Oslomesterskap for 1929.

Den av Oslo og Omegns schakkrets avholdte turnering om det individuelle mesterskap for 1929 er ferdigspilt med det resultat at *H. G. Hansen* blev Oslomester 1929 med 8 points. 2. og 3. premie deltes av Jac. A. Brekke og O. M. Olsen med 7 points. 4. og 5. premie deltes av Storm Herseth og G. Marthinsen med 6½ points. Nr. 6. blev O. Ellingbøe med 6 points.

Turneringen var meget hård. Det er morsomt at de yngre Oslospillere har hevdet sig i den krevende konkurranse.
